

Kaupunginhallitus	§ 50	17.02.2014
Kaupunginhallitus	§ 99	17.03.2014
Kaupunginhallitus	§ 196	28.04.2014
Kaupunginhallitus	§ 281	16.06.2014
Ympäristö- ja rakennuslautakunta	§ 114	20.11.2014

Enäjärven pohjapadon rakentaminen: Vastine Raimo Laakian valitukseen koskien Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöstä

1165/11.01.01/2013

KH § 50

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on 14.9.2007 antamallaan päätöksellään Nro 111/2007/3 (Dnro LSY-20006-Y-6) myöntänyt Karjalohjan kunnalle luvan pohjapadon rakentamiseen Enäjärven luusuaan hakemukseen liitetyn Uudenmaan ympäristökeskuksessa 24.9.2004 laaditun ja 23.3.2006 tarkistetun suunnitelman mukaisesti. Päätöksen lupamääräyksessä 10 määrätään, että lupapäätöksen tarkoittamat työt on aloitettava kolmen ja saatettava olennaisin osin loppuun viiden vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta uhalla, että lupa raukeaa.

Alkuperäisestä päätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen ja edelleen Korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jonka päätöksellä Dnro 2780/1/09 hanke on saanut lainvoiman 21.3.2011. Määräaika rakennustöiden aloittamiselle on siten voimassa 21.3.2014 asti.

Karjalohjan kunta on yhdistynyt Lohjan kaupunkiin 1.1.2013, minkä vuoksi hakemuksen rakennustöille annettujen määräaikojen jatkamiseksi tekee Lohjan kaupunginhallitus. Ko. asian lupaviranomaisena toimii nykyään Uudellamaalla Etelä-Suomen aluehallintovirasto, jolta jatkoaikaa siis haetaan. Koska lupa on saanut lainvoiman ennen uuden vesilain (27.5.2011/587) voimaantumista, sovelletaan lupapäätöksessä hankkeen rakentamistöille asetetun määräajan pidentämisestä vanhan vesilain (19.5.1961/264) 2 luvun 12 §:n 1 ja 2 momenttia, joiden mukaan määräaikaa voidaan ennen määräajan päättymistä tehdyllä hakemuksella pidentää enintään kolme vuotta.

Lohjaan liittyi 1.1.2013 Karjalohja ja Nummi-Pusula. Kuntien yhdistymisen myötä joudutaan uusimaan kaikki hallintosäännöt ja erilaiset määräykset ja ohjeet. Samoin eri kuntien toimintatapoja yhtenäistetään. Tämä on hidastanut eri kunnissa käynnissä olevien keskeneräisten ja vireillä olevien asioiden käsittelyä.

Enäjärven patohankkeen toteuttaminen on mm. tämän vuoksi siirtynyt. Nykyisen Lohjan kaupungin taloustilanteen takia on padon rakentamiskustannuksista sopiminen vielä kesken. Tavoitteena on saada mahdollisimman moni asianosainen taho, joka hyötyy hankkeesta, mukaan rahoittamaan hanketta. Tällaisia tahoja ovat mm. Salon kaupunki, jonka alueelle Enäjärvi sijoittuu huomattavalla osin sekä järven osakaskunnat, suurimmat vesialueiden omistajat ja Enäjärven suojeluyhdistys ry. Myös ulkopuolisia rahoittajia etsitään.

Ko. tahojen kanssa on jo päätetty pitää pohjapadon rakentamisen rahoittamisesta neuvottelutilaisuus 5.3.2014 Lohjan kaupungintalolla. Rahoitus on tarkoitus saada järjestettyä tänä vuonna ja hanke toteutettua talvikautena 2014-2015. Toteutus on myös kiinni otollisista säästä, joten padon rakentamiselle anotaan kolmen vuoden lisäaikaa eli töiden aloittamiselle 21.3.2017 ja töiden valmiiksi saattamiselle 21.3.2019 saakka. (Ville Hahkala, Risto Murto)

Erikseen jaettavat asiakirjat:

- Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 21.3.2011, Dnro 2780/1/09
- Sijaintikarttoja ja patopiirrustuksia

Esitys
Kj

Lohjan kaupunginhallitus päättää hakea Etelä-Suomen aluehallintovirastolta Enäjärven pohjapadon rakentamiselle lisäaikaa yllä esitetyin perustein töiden aloittamiselle 21.3.2017 saakka ja töiden valmiiksi saattamiselle 21.3.2019 saakka.

Päätös

Hyväksyttiin.

KH § 99

Daniel Holmin, Raimo Laakian ja Aune ja Vieno Rannan perikunnan kirjelmät

Koska päätöksen Enäjärven pohjapadon rakentamisen jatkoajasta tekee Etelä-Suomen aluehallintovirasto, on kaupunginhallituksen 17.2.2014 pitämän kokouksen pöytäkirja pidetty yleisesti nähtävänä siten, että pohjapa-toasia on merkitty valituskiellon alaiseksi, perusteena että kysymyksessä on valmistelua koskeva päätös.

Enäjärven rantatonttien omistajat Daniel Holm, Raimo Laakia ja Aune ja Vieno Rannan perikunta ovat kukin lähettäneet Lohjan kaupunginhallitukselle oikaisuvaatimukseksi nimeämänsä kirjelmät. Raimo Laakian ja Rannan perikunnan kirjelmät ovat kaksiosaisia. "Oikaisuvaatimus 1"-nimisissä kirjelmissä aaditaan, että kaupunginhallituksen 17.2.2014 pöytäkirjan 50 § on määriteltävä valituskelloseksi. Kirjelmissä katsotaan kaupunginhallituksen ylittäneen toimivaltansa määrittelemällä pykälän kategoriaan "ei valituskelppoinen" eli "ei ratkaisua". Kirjelmien mukaan kaupunginhallituksen päätös sisältää ratkaisun. Laakia ja Rannan perikunta vaativat, että pöytäkirja on korjattava valituskelloseksi ja sellaisena asetettava uudelleen nähtäväksi.

Laakia ja Rannan perikunta perustelevat päätöksen valituskelppoisuutta myös kaupunginhallituksen perustelutekstissä selostetuilla hankkeen rahoittamissuunnitelmilla. Laakia esittää kolmantena perusteluna myös hankkeen kannattajien vaikuttamispyrkimyksen lohjalaisiin virkamiehiin ja poliitikkoihin.

Laakian ja Rannan perikunnan "Oikaisuvaatimus 2" -nimiset asiakirjat puolestaan sisältävät vaatimuksen siitä, että Lohjan kaupunki ei ano jatko-aikaa Enäjärven padon rakennusluvalle, keskeisenä perusteluna, että ra-

kennusluvan jatkoajan anominen ei kuulu kunnan toimialaan ja on siten lainvastaista. Oikaisuvaatimuksen 2 käsitteleminen edellyttää, että kaupunginhallitus on ensin tehnyt ratkaisun muuttaa 50 § valituskelpoiseksi. Kirjelmien mukaan rakennuslupa on jo kertaalleen laillisesti rauennut.

Daniel Holm vastustaa oikaisuvaatimukseksi nimeämässään asiakirjassa padon rakentamista veden pinnan nousemisesta koituvan vaaran vuoksi.

Käsittelyjärjestys

Koska lupakysymyksen ratkaisee Etelä-Suomen aluehallintovirasto, kumpikin kirjelmä tulisi hallintolain 21 §:n mukaisesti siirtää aluehallintoviraston käsiteltäväksi. Koska Laakia ja Rannan perikunta ovat kirjelmässään vaatineet kuitenkin myös Lohjan kaupunginhallituksen päätöksen valituskelpoisuuden uudelleen arviointia, asia on tältä osin otettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi itseoikaisuvaatimuksena. Koska myös Holmin kirjeen käsittely riippuu kannanotosta Laakian ja Rannan perikunnan vaatimuksiin, on asiat käsiteltävä yhdessä.

Jotta kirjelmien laatijat eivät asian uuden käsittelyn vuoksi menettäisi vaikutusmahdollisuuksiaan itse pääasiassa, on kopiot kirjelmistä jo tässä vaiheessa lähetetty viran puolesta tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintovirastoon.

Päätöksen oikaisuvaatimuskelpoisuus

Kuntalain 91 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta. Oikaisuvaatimus- tai valituskelpoinen on tämän perusteella päätös, jolla asia on kunnassa ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Harjulan ja Prättälän kuntalain kommentaarissa todetaan Pekka Hallbergin väitöskirjaan perustuen kunnallisen päätöksen valituskelpoisuudesta mm: "Kunnan viranomaisen toiselle kunnan viranomaiselle tekemä esitys on epäilyksettä asian valmistelua, joten siihen ei voida hakea muutosta eikä sitä voi vaatia oikaistavaksi - - -Kunnan valtion viranomaiselle tekemä esitys on valituskelpoisuuden suhteen yleensä samassa asemassa kuin kunnan sisäinenkin esitys. Valitusta tutkittaessa valituskelpoisuus tutkitaan ensiksi. Tämän vuoksi valitusta ei voida tutkia siinäkään tapauksessa, että esityksen tekeminen ei selvästikään ole kuulunut kunnan toimialaan." Samassa asemassa on esim. kunnan toisen viranomaisen käsiteltävänä olevassa asiassa antama lausunto.

Kommentteja kirjelmiin

Kirjelmissä olevat viittaukset hankkeen rahoitussuunnitelmiin sisältyvät päätöksen perustelutekstiin eivätkä jatkoluvan hakemista koskevaan päätökseen. Toisaalta kirjelmissä pelätään myös Enäjärven vedenpinnan nousua yli nykyisen tulvatason.

Kuten pohjapadon jatkolupahakemuksessa on todettu, on kyseisen luvan haltija Lohjan kaupunki. Kuntaliitoksista johtuen padon

rakentamispäätöstä ei ole ehditty valmistella, joten Lohjan kaupungilla on ollut vesilain mukainen oikeus hakea luvalla jatkoaikaa.

Jatkoaikahakemuksessa ei vielä ole otettu kantaa rakennetaanko pohjapato ja millä rahoituksella se mahdollisesti toteutetaan. Näistä asioista päätetään asian jatkovalmistelun yhteydessä ja juuri siihen valmisteluun jatkoaikaa onkin haettu.

Itse hankkeelle on Korkein hallinto-oikeus myöntänyt toteutusluvan ja rakentamissuunnitelmien ja lupaehtojen mukaan pohjapadon rakentamisella ei ole vaikutusta Enäjärven keskiveden korkeuteen eikä siten myöskään nykyisiin tulvahuippujen nousuun. Luvan hakija on vastuussa pohjapadon rakentamisesta aiheutuvista mahdollisista vahingoista. (Mikko Kuosmanen, Risto Murto)

Erikseen jaettavat asiakirjat

- Daniel Holmin, Raimo Laakian ja Aune ja Vieno Rannan perikunnan kirjelmät

Esitys
Kj

Kaupunginhallitus päättää

1. ottaa Raimo Laakian ja Aune ja Vieno Rannan kirjelmät "Oikaisuvaatimus 1" päätöstään 17.2.2014 § 50 koskevana itseoikaisuvaatimukseksi käsiteltäväkseen;
2. ettei kaupunginhallituksen päätöstä 17.2.2014 § 50 muuteta oikaisuvaatimus- tai valituskelpoiseksi, koska kysymys on valmistelua koskevasta päätöksestä;
3. tällä perusteella olla ottamatta käsiteltäväkseen Raimo Laakian ja Aune ja Vieno Rannan perikunnan kirjelmiä "Oikaisuvaatimus 2" sekä Daniel Holmin oikaisuvaatimukseksi otsikoitua kirjelmää; sekä
4. siirtää hallintolain 21 §:n mukaisesti Laakian, Holmin ja Aune ja Vieno Rannan perikunnan kirjelmien käsittelyn muilta osin Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Päätös

Hyväksyttiin.

KH § 196

Lohjan kaupunginhallitus on 17.2.2014 § 50 päättänyt hakea lisäaikaa Enäjärven pohjapadon rakentamiseen. Päätöksen perusteella asiaa koskeva hakemus on lähetetty Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 21.2.2014.

Raimo Laakia pyytää 4.4.2014 saapuneessa kirjeessään, että kaupunginhallitus päättäisi vetää hakemuksensa pois aluehallintovirastosta. Laakia katsoo, että hakemusta ei olisi saanut tehdä, ennen kuin kaupunginhallituksen päätös on tullut lainvoimaiseksi. Kaupunginhallituksen päätös lisäajan hakemisesta ei kuitenkaan sisällä lopullista ratkaisua asiassa vaan kysymys on valmistelua koskevasta päätöksestä, joka ei sellaisenaan voi tulla lainvoimaiseksi. Kaupunginhallituksen päätös asiassa on luonteeltaan Lohjan kaupungin

mielipide pohjapadon rakentamisen tarpeellisuudesta. Valituskelpoisen ja aikanaan lainvoiman saavuttavan päätöksen asiassa tekee Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Toiseksi Laakia katsoo, että hakemuksen lähettäminen aluehallintovirastolle rikkoo kuntalain 98 §:n määräyksiä kunnallisen päätöksen täytäntöönpanosta siten, että oikaisuvaatimukset tai valitukset käyvät täytäntöönpanon johdosta hyödyttömiksi. Valmistelua koskevaan asiaan ei kuitenkaan voi kohdistaa kumpaakaan muutoksenhakua. Laakian mielipide asiassa ei jää senkään johdosta hyödyttömäksi, että hänen aikaisemmat kirjelmänsä on hallintolain mukaisesti toimitettu viran puolesta aluehallintovirastolle, joten aluehallintovirastolla on kaikki tarpeellinen tieto käytettävissään ratkaisun tekemistä varten.

Laakian mielestä kaupunginhallitus oli 17.3.2014 § 99 hänen kirjelmiään käsitellessään "pilkkonut oikaisuvaatimukset omaperäisellä tavalla osiin". Käsitelyjärjestys perustui siihen, että Laakia oli toimittanut kaupunginhallitukselle kaksi kirjelmää "Oikaisuvaatimus 1" ja "Oikaisuvaatimus 2", jotka olivat toisiinsa yhteydessä siten, että "Oikaisuvaatimus 2"-asiakirjan käsittely edellytti ensin kannanottoa "Oikaisuvaatimus 1"-nimiseen asiakirjaan. Koska kaupunginhallituksen päätökseen ei ollut oikaisuvaatimusoikeutta, kumpaakaan ei käsitelty kuntalain mukaisena oikaisuvaatimuksena, mutta hyvän hallinnon palveluperiaatteen mukaisesti katsottiin, että ne voitiin kuitenkin ottaa käsiteltäväksi itseoikaisupyyntönä. Itseoikaisupyyntöön annetusta kielteisestä päätöksestä ei hallintolain 53.3 §:n mukaan voi tehdä valitusta. (Mikko Kuosmanen)

Erikseen jaettavat asiakirjat
- Raimo Laakian kirjelmä 2.4.2014

Esitys
Kj

Kaupunginhallitus päättää

1. ettei se vedä pois hakemustaan lisäajan saamisesta Enäjärven pohjapadon rakentamiseen: ja
2. toimittaa tämän päätöksen ja Raimo Laakian kirjelmän tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Päätös

Hyväksyttiin.

KH § 281

Raimo Laakia on tehnyt 16.5.2014 saapuneen oikaisuvaatimuksen kaupunginhallituksen päätöksestä 28.4.2014 § 196, jolla kaupunginhallitus päätti olla peruuttamatta Enäjärven pohjapadon rakennusluvan jatkoaikaa koskevaa hakemustaan.

Siltä osin kuin Laakian perustaa vaatimuksensa näkemykseen, että kaupunginhallitus ei olisi saanut vielä panna täytäntöön päätöstään jatkoajan hakemisesta kuntalain 98 §:n nojalla, kaupunginhallitus on vastannut jo kannanotoissaan Laakian itseoikaisuvaatimukseen ja hakemuksen peruuttamista koskevaan esitykseen. Helsingin

hallinto-oikeus on lisäksi 19.5.2014 antamassaan päätöksessä todennut, että kaupunginhallituksen päätös 17.2.2014 § 50 on luonteeltaan kuntalain 91 §:ssä tarkoitettua valmistelua, joten siitä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta. Näin ollen sen täytäntöönpanoonkaan ei ole estettä.

Laakian nyt tekemässä oikaisuvaatimuksessa on uutena perusteena, että kaupunginhallituksen päätös lisäajan hakemisesta on kuntalain 27.4 §:n vastainen. Mainitussa lainkohdassa on esimerkinomainen luettelo keinoista, joilla voidaan edistää kuntalaisten ja kunnan palvelujen käyttäjien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Pykälän 4 momentissa on mainittu asukkaiden mielipiteiden selvittäminen ennen päätöksentekoa. Laakian mielestä jatkohakemusta ei pitäisi tehdä ilman neutraalia mielipidekyselyä.

Kaupunginhallitus muistuttaa, että rakentamisen jatkolupahakemuksessa ei ole enää kyse siitä saako ja millä edellytyksellä pohjapadon rakentaa, vaan kyse on siitä, että Lohjan kaupunki haluaa käyttää vesilaissa olevaa oikeutta hakea padon rakentamiselle jatkoaikaa.

Valitusten eli asianosaisten oikeusturvan takia itse pohjapadon rakentamiseen liittyvä lupa varmistui vasta Korkeimman oikeuden päätöksellä. Pohjapadon rakentamisluvan käsittelyssä on siis useaankin otteeseen kuultu kaikkia asianosaisia ja Enäjärven rannan kiinteistön omistajia että myös järven käyttäjiä. Laakian peruste, ettei ole selvitetty kiinteistöjen omistajien näkökantoja padon rakentamiseen, on perusteeton.

Padon rakentamisluvan myöntämisaikankohdan 21.3.2011 ja rakentamiselle haetun jatkolupahakemuksen ajankohdan 17.2.2014 välisenä aikana ei Lohjan kaupungilla ole tiedossa, että Enäjärven hydrologisissa olosuhteissa olisi tapahtunut sellaisia oleellisia muutoksia, jotka voisivat vaikuttaa pohjapadon rakentamisen jatkoluvan myöntämisen edellytyksiin.

Erikseen jaettavat asiakirjat
- oikaisuvaatimuskirjelmä
- Helsingin hallinto-oikeuden päätös 19.5.2014

Esitys
Kj

Kaupunginhallitus päättää

1. todeta, että Raimo Laakian oikaisuvaatimus on saapunut säädetyssä määräajassa ja ottaa sen tutkittavakseen;
2. todeta, että oikaisuvaatimuksessa ei ole tuotu esiin mitään sellaista, minkä johdosta kaupunginhallituksen tulisi muuttaa aikaisempaa päätöstään;
3. ettei se vedä pois hakemustaan lisäajan saamisesta Enäjärven pohjapadon rakentamiseen; ja
4. toimittaa tämän päätöksen, Raimo Laakian kirjelmän ja Helsingin

hallinto-oikeuden 19.5.2014 antaman päätöksen tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Päätös Hyväksyttiin.

YMRAKLIK 20.11.2014 § 114

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää (kirje 1.10.2014 Dnro ESA-VI/29/04.09/2014) Lohjan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen vastinetta Raimo Laakian valitukseen koskien Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöstä 21.8.2014 nro 135/2014/2, Dnro ESAVI/29/04.09/2014 Enäjärven pohjapadon vesilain mukaisen luvan määräaikojen pidentämistä. Vastine pyydetään osoittamaan Vaasan hallinto-oikeudelle. Lohjan kaupungin johtosäännön mukaan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta.

Raimo Laakia vaatii Vaasan hallinto-oikeudelle osoittamassa valituksessaan, että Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös Enäjärven padon rakentamiseen liittyvien määräaikojen pidentämisestä hylätään. Laakia vaatii asian palauttamista Etelä-Suomen aluehallintoviraston käsittelyyn määräyksellä, että aluehallintovirasto kuuluttamalla asettaa Lohjan hakemuksen asukkaiden kommentoitavaksi ja että Lohjan kaupunki määrätään tekemään mielipidetiedustelu Enäjärven rannalla olevien kiinteistöjen omistajien kannasta padon rakentamiseen. Lisäksi Laakia vaatii Korkeimman hallinto-oikeuden 21.3.2011 vahvistaman Enäjärven pohjapadon rakentamista koskevan lupapäätöksen (Dnro 2780/1/09) lupakohdan 1 muuttamista. (Ville Hahkala).

Erikseen jaettavat asiakirjat:

- Raimo Laakian Vaasan hallinto-oikeudelle osoittama valitus
- Etelä-Suomen aluehallintoviranomaisen päätös

Esitys
Yj

Lohjan ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa, ettei sillä ole huomautettavaa Etelä-Suomen aluehallintoviraston antamasta ratkaisusta eikä muutoksenhakija ole ko. päätöstä koskevassa valituksessaan tuonut esille sellaista aineistoa, jonka osalta lautakunnan olisi syytä antaa vastine.

Päätös Hyväksyttiin.
